

Viinakuu oli viinatagi soe

Autor

Ain Kallis

«Hakka või kliima soojenemist uskuma,» nentis üks tuttav. «Mis sügis sihuke on, kus öökülmagi pole!»

Mitu viimast oktoobrit on tõesti keskmisest soojemad ja vihmased olnud. Aasadel õitsevad veel kevadlilledest kullerkupud (nii nagu vihmasel 1998. aastalgi), aedades olevat teist saaki vaarikaid korjatud.

Kui Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudis kuu ilmavaatluste näidud kokku võeti, selgus, et riigi keskmine õhutemperatuur oli 8,6 °C, mis ületab normi 2,6 kraadiga. Muidugi oli soojem saartel (Ristnas 10,3 °C) ja jahedam sisemaal (Valgas 7,6 °C ja Väike-Maarjas 7,8 °C).

Kraadiklaasi näidud kõikusid +15,4 °C (Mustvees) ja –1,9 °C (Jõhvis) vahel. Eriti soe oli kuu viimane kolmandik – nii soe oli näiteks Tartus viimati 1984. aastal.

Läinud viinakuu jääb meelde ka kui sajune aeg – pea iga päev sadas kusagil. Eriti vihmane oli kuu lõpp: Ida-Eestis sadas siis üle kolme korra keskmisest enam. Kuusikul jäi 64 mm juures tavalise kuu vihmakogusest õige napilt puudu. Riik sai keskmiselt vihmavett 104 mm (norm 67 mm). Normist vähem oli näha päikest. Pilvitum paistis taevast Sørve poolsaare elanikele (184 tundi päikest), mulgid said selget ilma näha kolm korda vähem.

Kuu avapäevadel kurtsid inimesed peavalu üle, põhjuseks ennustatud magnetorm. Et too jäi tulemata, jääb süüdlaseks ilmselt majanduskriis.

Mis tuleb?

Pärast neljapäeval kohati sadanud lörtsi ja vihma sai päev-paar kena päikesepaistet nautida. Vähe on varemalt nähtud aegu, kus 7. novembril kostis tribüünidelt sellise ilmaga: «Elagu suur oktoober!», enamasti vingus kaasa tuul ja sadas (või tundus see nii?).

Mis saab edasi, sellest andis eile internetis (www.ilm.ee) ülevaate sünoptik Merike Merilain. Lähemal ajal peaks peale jääma soojema õhu juurdevool, prognoos pikemaks ajaks aga pakub brittide arvutuste kohaselt soojemapoolset talve.

Kliimaatiline talv, aeg, kus ööpäeva keskmine püsivalt alla 0 kraadi laskub, tuleb keskmiselt Mandri-Eestisse kuu keskel, saartele nädalaid hiljem.

Mis oli?

- «Absoluutne kaos» – nii iseloomustati olukorda üleujutatud Cornwalli poolsaarel Inglismaal. Evakueeriti kümneid perekondi.
- Ka Peterburis tekkis kahel korral uputuse oht. Ohtlikuks loetakse Neevalinnas veetõusu kaks meetrit üle Kroonlinna nulli. Möödunud sajandil esines 19 üleujutust, neist seitse olid väga tugevad.
- Kõige hullem veehäda juhtus tabama Vietnami: paduvihmadest (üle 500 mm Hanois) tingitud uputuses hukkus ligi sada elanikku.
- Läinud oktoober oli Moskvas ajaloo üks soojemaid, vaid 0,1 kraadi jäi puudu rekordist (9,0 °C 1967. aastal), öökülmi ei esinenud.